

VIÐMERKINGAR

Vælferðarsamfelag?

Tóra Barentsen

Nú eru tey gomlu aftur á dagskránni í fjølmiðlunum! Men er tað tí, at okkara fólkalvalu eru vaknaðir úr teirra »coma«???

NEI! Enn einaførð er tað tí, at ein avvarðandi at óhjálpnum menniskja í síni neyð og frustratión, letur hoyra frá sær! Og vit kunnu vera vis í, at hetta djúpa

hjartasuffið, heilt sikkurt ikki er fyrsta suffið hjá hesi dóttur!

Eg veit ikki um tað er so galið, men munnu okkara fólkalvaldu menn og kvinnur veruliga ganga og billa sær inn, at fólkið her á landi onki minni hevur?

I hvussu so er hoyra vit hópin av góðum tonkum og lyftum upp undir val. Men tá tey eru komin upp um gáttina, sum gevur teimum

møguleika at seta í verk hesar góðu gerðir, tykist tað sum at tey hava lagt eldra-økið í skuffuna aftur, og lásið er farið í baklás!

Vit hoyra og lesa um at okkara Føroyar er eitt vælferðarsamfelag.

Ja, so leingi tann einstaki er førur fyri at klára seg sjálvur, er alt í lagi. Men so skjótt sum tað fer at bila, virkar vælferðin als ikki - og tá haldi eg , at tað er so

sum so við tí hugtakinum!

Tey, ið hava gjørt vart við ósømiligu viðferðina, okk-ara óhjálpnu gomlu menn-iskju fáa, skulu hava tøkk fyri tað.

Vónandi verður tað ikki neyðugt at koma við slikum hjartasuffum í komandi tíð-um, tá Føroyar verða eitt vælferðarsamfelag!

Góð ár fyri skúlarnar í Klaksvík

Rani Nolsøe

Týsdagin í komandi viku verður skúlastýrisval.

Síðani tær gomlu skúla-nevndirnar vórðu avtiknar og tey nýggju skúlastýrini sett í staðin, hava foreldur fingið beinleiðis ávirkan á skúlan. Foreldrini eiga trý av seks umboðum í skúla-stýrunum, so valið átti at havvt stóran áhuga millum foreldur.

Umframt foreldrini sita tvey umboð fyri býráðið í skúlastýrunum og eitt lær-araumboð. Skúlastjórin er skrivari.

Undirritaði hevur um-boðað meirilutan og Kári Sigurðson minnilutan í Klaksvíkar býráði í skúla-stýrunum.

Millum mong og týðandi mál, hava høvuds málini í farnu setu eftir míni meting verið umvælingararbeiðið á skúlanum á Ziskatrø og út-byggingin av Ósaskúlan-um.

Uppi á Ziskatrø er sjón fyri søgn. Skúlin er í dag næstan liðugt umvældur og

umsíður snotiligur at siggja tiluttan. Tá umvælingarar-beiðið er liðugt, skal skúlin útyggjast. Tað arbeiðið er í løtuni í gongd.

Skúlastýrið hevur verið sera virkið í umvælingarar-beiðinum og hevur sam-starvað væl við kommun-una at tryggja, at alt hevur gingið sum ætlað.

At tað hevur stóran týdn-ing, at stýrið spælir ein virkan leiklut søu vit, tá einki umvælingararbeiði varð framt í 2002. Men júst tí stýrið er aktivt inni í málinum, hevur tað síðani gingið eftir ætlan.

Við Ósaskúlan er ein sera átrokandi útbygging end-a-liga samtykt. Bygginevnd

er vald og útbyggingin verður nú teknað og fyri-reikað. Eisini her, hevur skúlastýrið gjørt eitt gott arbeiði, at fáa málið gjøg-numført.

Uttan virkna leiklutin hjá báðum skúlastýrunum og góða samstarvið millum stýrini og kommununa, hevði neyvan so mikið verið spurt burturúr.

Umframt hesi ítøkuligu mál, hava skúlastýrini í samstarvi sett hol á spurn-ingin um framtíðarbygna-aðin í skúlaverkinum.

Frá tí skúlin við Ósánnna varð bygdur í 1974 og fram til 1979, høvdu vit ein skúla í Klaksvík, har skúlin við Ósánnna virkaði sum barnaskúli. Í 1979 vórðu skúlarnir býttir sundir í tveir sjálvstøðugar skúlar við hvør sínari leiðslu.

Henda bygna hava vit nú haft í 25 ár og er tíðin kom-in til eina endurskoðan.

Spurningurin er, um vit við bygnaðarbroytingum kunnu fáa ein betri og meiri tíðarhóskandi skúla og harvið eina betri tillaging

VIÐMERKINGAR

Rækjuflotin og pensionistarnir

Jóannes Jacobsen

rækjuflotin - saman við rik-isveitingini skaffa til land-ið.

Peningaseðlar úr kjallaranum

Fyri at vísa, hvussu skeivur tankin er, kunnu vit hugsað okkum eitt dømi. Vit í-mynda okkum, at Føroyar er eitt sjálvstøðugt gjald-oyraøki. Tað vil siga, at vit hava eitt føroyskt gjaldoyra, t.e. eina føroysku krónu, sum ikki er ein donsk króna í føroyskum klæðum, eins og føroysku peningaseðlar-nir vit brúka í dag. Hetta kundi til dømis verið ið aktuelt, um danir fara at brúka Evruna, og vit fáa okkara egna gjaldoyra.

Vit ímynda okkum, at føroyskir peningaseðlar verða prentaðir í kjallaran-um í Landsbankanum. Landsbankastjórin ger einsamallur av, hvussu nógvir peningaseðlar verða prentaðir og koyrdir í umfar gjøgnum føroyska figgar-kervið. Verða nógvar krón-ur prentaðar, so útboðið er

stórt, er krónan lítið verd, men verða færri krónur prentaðar, so útboðið er lítið, er krónan nógv verd.

Vert er at minnast til, at henda ímyndin ikki er so veruleikafjar. Heimsbú-skapurin er samansettur av einari rúgvu av gjaldoyra-økjum, hvørt við sínum gjaldoyra, ið virka nøku-lunda soleiðis sum skitser-aði omanfyri.

Vekslikontórið á Vaglinum

Vit ímynda okkum, at før-oyksa krónan kann bara brúkast í Føroyum. Sam-stundis er hon einasta gjaldoyra, ið kann brúkast í Føroyum.

Í samhandli við umheim-in brúka vit Evrur. Skalt tú keypa eitthvørt uttanifrá, mást tú oman á nýstovnaða Vekslikontórið á Vaglinum í Havn at veksla føroyskar krónur fyri Evrur, soleiðis at tú kanst gjalda útlenska seljaranum fyri tað, tú keypir. Øvugt, tá tú selur einum útlendingi eina vøru ella tænastu, fært tú Evrur sum gjald. Men tær kunnu ikki brúkast í handlum í Føroyum, so fyri at kunnu fara í SMS at keypa, nøyð-ist tú á Vekslikontórið at fáa føroyskar krónur fyri tínar Evrur.

Henda skipan ger, at út-lendskt gjaldoyra kemur ikki í umfar í Føroyum. Tá sjómaðurin og landkrabbin fara inn til onkra fyrítøku at keypa eina vøru ella tæn-

Coherens – Um at hoyra til

Páll Poulsen

.....har vuksu hómiliur og deydagras.
Hanus Kamban: »Mjørki í heilum.«

Coherens avgerð alla tankagongd og setur ramm-urnar fyri teirra sosiala lívi. Abstraktiónsevniini koma ongantið uppum coherens. Tey halda seg hoyra til og longur er tann søgan ikki.

Intelligensur er at duga at hugsa refleksivt og at seta saman hendingar og taða tær sundur aftur og duga at knýta tær saman aftur á einum uppaffur hægri støði, á einum teoretiskum støði, um tað er neyðugt.

Coherensútsøgnin hevnr seg aftur, ta ið ikki er farið nóg djúpt niður í grundar-lagið. Leysar próvforslur hava einki universalvirði berandi í sær. Orsøkin til hitt "fria" fallið hjá tí før-oyksa samfelagnum liggur í hesum. Eingin hávitan kann standa í hesum ljósi, uttan at detta niður.

Teir premodernaðu trupulleikarnir føroyska samfelagið stríðist við eru

beinleiðis avleiðing av at vit sum samfelag ikki hava loyst hesar strukturellu trupulleikar á hægsta stigi. Har heilir heilar áttu at sitið, sita ónýtiligir makt-persónar, sum hvørki hava vit ella skil. Bert frekleik-an.

Tá ið viðkomandi per-sónar ikki duga at reflek-tera um teirra egna leiklut, eru teir í veruleikanum ikki við longur. Ein sóttreisan má fara fram. Samfelagið fær mentalan totalskaða av slikum amatørur, summir sita eisini í fleiri størvum í senn.

Homo domesticus. Í hesum fitta danska heimastýrishúsi ganga

DAGSINS MEINING

Vit eiga at siga frá

USA hevur nú í mong ár átiðið sær leiklutin sum heimsins moralski politistur. Landið hevur ferð eftir ferð havt fremstafingur á lofti mótvegis teimum tíverri alt ov mongu stjórnnum, ið bróta mannarættindini. Í ávisum forum er USA enn tá farið í kríggi til tess at verja mannarætt-indini. Soleiðis var við Afghanistan og soleiðis var við Irak. Hvørt hetta nú var sanna grund-gevingin ella ikki, so visir tað seg nú, at ameri-kanskir hermenn í stórt mát mótvegis fangum hava framt álvarsom brot á mannarættindini. Hetta er hent bæði í Afghanistan og í Irak. Eisini bretskir hermenn pína krígsfingar.

Øll vita, at kríggi er ikki spæl, øll vita, at ræðu-ligar gerðir verða framdar í krígstíð. Hetta merkir ikki, at heimurin skal góðtaka slíkar ræðuleikar. Í hesum høpi hava demokratiskar stjórnir eina serstaka moralska ábyrgd. At heimsins leiðandi demokratiski statur, USA, letur hermenn sínar fremja valdsgerðir og pína krígsfingar kann undir ongum umstøðum verða góðtikið. Hesar ilgerðir eru av tí ónda og púra óneyðugt skuldi verið at grundgivið fyri hesum. Men latum okkum kortini gera tað. Hetta er av tí ónda, tí píning ella torturur í sjálv-um sær er ómenniskjanligur atburður. Hartil kemur hetta, at eitt demokratiskt land sjálvt undir krígssumstøðum hevur skyldu at liva upp til tey etisku virði, sum demokratiíð er grundað á. Hetta merkir, at demokratiska samfelagið alt hevur víðurkent meginreglurnar fyri manna-rættindunum. Afturat hesum kemur so altóða Genevesáttmálin um rættindi hjá krígsfangum.

USA stendur sum leiðari í NATO-samgonguni og rikisfelagsskapurin stendur USA sera nær. Millum danska forsætisráðharran og ameri-kanska forsetan er politiskt og persónligt vinar-lag. Danmark tekur sum einasta norðurland lut í hersetingini av Irak. Danmark og harvið rikisfelagsskapurin hava tiskil eina moralska medábyrgd av tí andstyggiliga atburðinum hjá ávisum amerikanskum og brets-kum hermonn-um í Irak. Føroya landsstýri eigur at minna for-sætisráðharran á hetta og átti landsstýrið tí at boða honum frá, at Føroyar sum partur av rikis-felagsskapinum ikki kunnu góðtaka torturin í Irak. Forsætisráðharrin eigur at nevna hetta, tá hann um nakrar dagar hittir sín góða vin Bush, forseta á almennum fundi í Washington.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Figgarleiðari: Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo
Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad
finnbjorg@sosialurin.fo
Blaðfólk:
Aki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Eyvðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Solby Eliassen solby@sosialurin.fo
Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Páll Holm Johannesen pall@sosialurin.fo
Heini í Skorini heini@sosialurin.fo
Rúna Sivertsen runa@sosialurin.fo
Terji Nielsen terji@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo
Eydna Skaale eydna@sosialurin.fo
Hans Kárasen Mikkelsen
hans@sosialurin.fo
Itróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Terji Nielsen terji@sosialurin.fo
Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Postsmoga 231
Nólsøyar Pálsgota 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo
Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 220727
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo
Sosialurin í Eysturoy:
Postsmoga 143, Saltangará
tel. 447820 fax 449520
tel. 228909
e-post: vilmund@sosialurin.fo
Sosialurin í Vágum:
360 Sandavágur
tel. 333820, 220507 fax 333720
e-post: edvard@sosialurin.fo
e-post: vagar@sosialurin.fo

Uppseting/prent:
Uppseting: Hestprent
Prent: Prentmiðstöðin
Útgevvari:
Sp/Í Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Argjavegur 26,
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Bláðið verður prentað mánaðag-friggjadag klokkan 14⁰⁰

Lýsingar					
Freistir:	Tekstlýsingar	Stórri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir	
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12	
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12	
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12	
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12	
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12	
Stórri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettum freistir.					
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.					
Stødd:					
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarar er 4mm.					
Innsent tilfar					
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðs-lan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.					